

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การนำเสนอโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา" มีขั้นตอนวิธีการดำเนินการและผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านความรู้ ด้านการเรียนการสอน และด้านบุคลิกภาพและเจตคติ
2. เพื่อนำเสนอโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 53 โรงเรียน การสุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) รวมจำนวนตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 438 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบเลือกตอบ (Check list) เพื่อถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูภาษาไทย

ตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทย

ตอนที่ 3 แบบปลายเปิด (Open-ended questions) เพื่อตามปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม และความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอนวิชาภาษาไทยที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 15 คน จากนั้น ได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรโดย ผู้วิจัย เป็นผู้ส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและบางส่วนโดยทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถาม คืนทั้งสิ้น 438 ฉบับ คิด เป็นร้อยละ 95.21

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้คือ

แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Pooled mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม (Pooled Standard Deviation)

นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 และ 2 เสนอในรูปตารางประกอบ คำอธิบาย

แบบสอบถามตอนที่ 3 นำเสนอในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11-15 ปี ครูส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี เคยเรียนวิชา ภาษาไทย เป็นวิชาเอก และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทย

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียน
มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้เกี่ยวกับ
หลักสูตร โดยส่วนรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาจัดลำดับค่ามัธยฐาน เลขคณิต ปรากฏว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการ
พัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรในระดับมากคือ จุดประสงค์รายวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาและโครงสร้าง
ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

1.2 ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้เสริมใน
เนื้อหาวิชา โดยส่วนรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาจัดลำดับค่ามัธยฐาน เลขคณิต ปรากฏว่า ครูภาษาไทยมีความ
ต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้เสริมในเนื้อหาวิชาในระดับมาก คือ ศิลปะการแสดง
ประเภทโขน ละคร ฉีกะ จินตลีลา ทักษะการใช้ภาษาไทยสำหรับการสอนระดับมัธยมศึกษา
และหลักภาษาไทย สำหรับการสอนระดับมัธยมศึกษา

2. ด้านการเรียนการสอน

2.1 ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการวางแผน
การสอน โดยส่วนรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาจัดลำดับค่ามัธยฐาน เลขคณิต ปรากฏว่า ครูภาษาไทยมีความ
ต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการวางแผนการสอนในระดับมาก คือ การจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการใช้คู่มือแบบเรียน เอกสาร
วิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย และการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย

2.2 ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านวิธีการสอน โดย
ส่วนรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นการสอนแบบบรรยายต้องการพัฒนาสมรรถภาพในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่ามัธยฐาน เลขคณิต ปรากฏว่า ครูภาษาไทยมี
ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านวิธีสอนในระดับมาก คือ การสอนโดยวิธีการแก้ปัญหา คือ

การสอนที่จะช่วยฝึกให้นักเรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น การสอนแบบอุปมาวิธีคือ การสอนจากตัวอย่างไปสู่กฎ เกณฑ์และการสอนโดยใช้สื่อมวลชน

2.3 ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน โดยส่วนรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาจัดลำดับค่ามัชฌิม เลขคณิต ปรากฏว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอนในระดับมาก คือ วิธีการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนให้อยู่ในสภาพดี และสามารถนำมาใช้ได้ทันทีเมื่อต้องการ การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพยนตร์ การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทวัสดุ เช่น สิ่งพิมพ์ วัสดุประดิษฐ์ วัสดุถาวร และวัสดุสิ้นเปลือง

2.4 ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผล โดยส่วนรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาจัดลำดับค่ามัชฌิม เลขคณิต ปรากฏว่าครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลในระดับมากคือ การสร้างข้อสอบวัดพฤติกรรมการทางสติปัญญา ชั้นต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ความจำ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล ระเบียบการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ด้านบุคลิกภาพและเจตคติ

3.1 ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ โดยส่วนรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาจัดลำดับค่ามัชฌิม เลขคณิต ปรากฏว่า ครูภาษาไทยต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพในระดับมาก คือ กล้าแสดงความคิดเห็น มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน และเข้าสมาคมกับบุคคลทุกระดับ

3.2 ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านเจตคติโดยส่วนรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาจัดลำดับค่ามัชฌิม เลขคณิต ปรากฏว่า ครูภาษาไทยต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านเจตคติอยู่ในระดับมาก คือ ขยันและกำลังใจในการทำงาน การสร้างลักษณะความเป็นผู้นำ การถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของชาติ และค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพของอาชีพครู

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ครูภาษาไทยซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 215 คน ได้แสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทย

1.1 หลักสูตรวิชาภาษาไทย พุทธศักราช 2503 และพุทธศักราช 2521
2524 มีความแตกต่างกันมาก ทำให้การปรับพฤติกรรมการสอนเป็นไปได้ยาก เนื้อหาในหนังสือ
ทักษะสัมพันธ์ วรรณวิจักขณ์ และภาษาพิจารณาบางเรื่องล้าสมัย ไม่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน
ได้ พื้นฐานความรู้ของครูในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา หลักภาษา และวรรณคดียังไม่
ดีพอ โดยเฉพาะไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางวิชาการที่เกิดขึ้นและเป็นที่ถกเถียงจนหาข้อ
ยุติทางวิชาการไม่ได้ คำราที่จำเป็นใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้านภาษาไทยมีน้อย ไม่เพียงพอ
คำรามบางเล่มมีข้อบกพร่อง ขาดคุณภาพ (30 คน)

1.2 ครูภาษาไทยไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพราะมี
เวลาน้อย ต้องทำงานหนัก ขาดการส่งเสริมจากผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ในการให้ความรู้
มีการอบรมน้อย และไม่ได้รับประโยชน์จากการอบรมเท่าที่ควร ขาดงบประมาณในการไปอบรม
(15 คน)

1.3 ระเบียบการวัดผลประเมินผล ที่มีการสอบแก้ตัวทำให้นักเรียน
ไม่สนใจเรียน ทำให้นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน
จัดขึ้น รวมทั้งระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของ
วิชาภาษาไทย เพราะใช้ในการสอบน้อยมาก จำนวนคาบวิชาภาษาไทยต่อสัปดาห์น้อยในขณะที่
เนื้อหาหนัก และพื้นฐานความรู้ของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน ทำให้ยากแก่การสอน (47 คน)

1.4 ครูไม่มีทักษะในการเตรียมการสอน ไม่รู้จักศึกษาค้นคว้าวิธีการสอน
ขาดอุปกรณ์และสื่อการสอน ไม่เข้าใจการสอนแบบทักษะสัมพันธ์ (23 คน)

1.5 ครูภาษาไทยไม่รักและศรัทธาในอาชีพ เป็นครูเพราะเห็นว่า
ง่ายกว่าทำอาชีพอื่น นักเรียนคิดว่าครูภาษาไทยเซย โบราณ เจ้าระเบียบ จู้จี้ ชอบบ่น
บุคลิกภาพและการแต่งกายไม่ทันสมัย ซึ่งมีส่วนทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียนวิชาภาษาไทย (18 คน)

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทย

2.1 ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบจัดให้มีการอบรมแก่ครูภาษาไทยในด้าน
หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาที่เกี่ยวกับหลักภาษา วรรณคดี การใช้ภาษา
(126 คน) ด้านวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ควรจัดอบรมโดยการจัดการสาธิต ศึกษาดูงานการจัด
การเรียนการสอน ตามโรงเรียนที่มีการสอนวิชาภาษาไทยดีเด่น และที่สำคัญที่สุดคือควรมีการ
ฝึกอบรมความรู้เรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอน ผู้บริหารควรสนับสนุนจัดหางบประมาณ
ในการฝึกอบรม นอกจากนี้ควรมีการนิเทศภายใน เกี่ยวกับการเรียนการสอนในแต่ละโรงเรียน
(92 คน)

2.2 ควรส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า และสนับสนุนให้ครูผลิต
เอกสารงานวิจัย ตั้งศูนย์บริการแลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสาร ระหว่างโรงเรียน โดยจัดให้มี
การแข่งขันระหว่างโรงเรียน (36 คน)

2.3 ครูภาษาไทยควรพัฒนาความรู้ด้วยตนเอง ยอมรับความรู้ใหม่ ๆ
มีการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนวิชาที่สอนในระดับต่าง ๆ บ้าง (18 คน) ควรมีความตั้งใจใน
การสอน เตรียมการสอนทุกครั้ง มีการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าหรือปรึกษากับเพื่อนครู
วิชาที่ควรพัฒนามากที่สุด การใช้ภาษา วิธีการสอนที่ควรนำมาใช้ในการสอน คือ ศูนย์การเรียน
การใช้นฏกการและการส่งเสริมการศึกษาเป็นรายบุคคล (25 คน)

2.4 ครูภาษาไทยต้องมีความศรัทธา ภูมิใจในอาชีพ มีบุคลิกภาพที่ดี
เป็นแบบอย่างที่ดีได้ ซึ่งได้แก่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออก กระฉือหรือร้อน
ในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อดทน ใจกว้าง ใจเย็น เสียสละ อารมณ์ดี
ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสะอาดทันสมัย พูดจาไพเราะ มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน
นอกจากนี้สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูควรมีมาตรการที่คัด เลือกบุคคลที่จะมาเป็นครูภาษาไทย
โดยคำนึงถึงบุคคลที่จะมาเป็นครูภาษาไทยจะต้องมีความรัก และภูมิใจในการ เป็นครูภาษาไทย (93 คน)

2. โครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. หลักการและเหตุผล
2. วัตถุประสงค์
3. ผู้เข้าร่วมโครงการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. วิทยากร
6. การดำเนินงาน
7. สถานที่
8. งบประมาณ
9. การประเมินผล
10. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

11. โครงการย่อย 6 โครงการ ซึ่งสร้างขึ้นจากผลการวิจัย ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ส่วนประกอบในแต่ละโครงการย่อยประกอบด้วย ชื่อโครงการ ลักษณะโครงการ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้เข้าร่วมโครงการ พื้นที่ดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การดำเนินการ เนื้อหาสาระ กำหนดการ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลที่คาดว่าจะได้รับ

อภิปรายผล

1. ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทย

1. ด้านหลักสูตร เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายชื่อปรากฏว่า ครูภาษาไทย ต้องการพัฒนาสมรรถภาพความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชำนาญ ม่วงศรีศักดิ์ (2527 : 97) ที่พบว่า ครูภาษาไทยต้องการให้จัดประชุมปฏิบัติการ วิชาการ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร และชั้นทอง แสนอุ้ม (2530 : ๘8) ที่พบว่า ครูภาษาไทย ต้องการการนิเทศทางวิชาการด้านหลักสูตรมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูภาษาไทยยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง วัตถุประสงค์ และจุดประสงค์รายวิชาภาษาไทยอย่างชัดเจน

ดั่งที่ พวงพยอม ศรีหาบิติ (2529 : 113) ที่พบว่า ครูภาษาไทยเห็นว่าจุดประสงค์วิชาภาษาไทยกว้าง ครูไม่เข้าใจจุดประสงค์รายวิชาและไม่เข้าใจในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ด้านความรู้เสริมในเนื้อหาวิชา เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายข้อ ปรากฏว่า ครูภาษาไทยต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้เสริมในเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทวี ชำนินอก (2523 : 77) ที่พบว่า ความรู้ในเนื้อหาวิชาภาษาไทยในรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งอาจารย์ภาษาไทยต้องการมากเรียงตามลำดับคือ ภาษาศาสตร์เบื้องต้นสำหรับครู แง่คิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม วรรณคดีวิจารณ์ คติชนวิทยา การใช้ภาษา วาทกรรมสำหรับครู และลักษณะภาษาไทย ความรู้เสริมเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาภาษาไทยมีความจำเป็นสำหรับการสอนภาษาไทย จึงควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูภาษาไทยเข้าร่วมประชุมอบรมหรือสัมมนาเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ดั่งที่ วิจิตร วรุศบางกูร และคณะ (2524 : 13-14) ที่กล่าวว่า เนื้อหาความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา แม้ครูผู้สอนจะมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่คนสอนอยู่อย่างดีแล้วก็ตาม การติดตามความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าทางวิชาการในด้านเนื้อหาที่คนสอนก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็น

3. ด้านการวางแผนการสอน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายข้อ ปรากฏว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการวางแผนการสอนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชันทอง แสนอัม (2530 : 88) และศศิญา ไสรัสสุชะโต (2525 : 85) ที่พบว่า ครูภาษาไทยต้องการการแนะนำการจัดสภาพการเรียนการสอนตามแผนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ การส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนการสอน และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกัน ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยที่ได้ผลดีนั้นควรมาจากการวางแผนการสอนที่ดี สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2523 : 63) ได้กล่าวว่า "ครูที่ดีจะต้องตั้งวัตถุประสงค์ในการเรียนของวิชาที่สอนอย่างกว้าง ๆ และวัตถุประสงค์ในการสอนแต่ละครั้งให้รัดกุม ชัดเจน เพื่อจะได้จัดเนื้อหา ประสมการณ์การเรียนรู้ วิธีสอน ตลอดจนวิธีการประเมินผลที่ถูกต้อง"

4. ด้านวิธีการสอน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมปรากฏว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านวิธีการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นการสอนแบบบรรยาย

ซึ่งตรงกับแนวความคิดของ ศรีสุตา จริยากุล (2526 : 11) ที่ได้กล่าวถึงวิธีการสอนของครูภาษาไทยไว้ว่า ครูภาษาไทยต้องวางแผนให้นักเรียนได้เรียนหลาย ๆ ลักษณะตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล เปลี่ยนแนวการสอนจากการบอกและท่องจำมาเป็นวิธีการหาความรู้ โดยการส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักค้นคว้าแก้ปัญหาและใฝ่หาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งฟ้า รัชชวิเชียร (2526 : 11) ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีการยอมรับเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนการสอนประเภท การสอนเป็นรายบุคคล การสอนโดยให้นักเรียนโมดูล การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ การสอนแบบสืบสวนสอบสวน และการสอนโดยให้นักเรียนที่เรียนดีช่วยนักเรียนที่เรียนช้า ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จึงควรส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้ เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และสนับสนุนครูให้ทดลองใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ

5. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายข้อปรากฏว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยืน ศรีวรพันธ์ (2528 : 44) ที่พบว่า ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการในระดับมาก ที่จะเพิ่มพูนความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับบทเรียน และระดับชั้นของนักเรียน และบุษรินทร์ ห้ารัมย์ชาว (2522 : 67) ที่พบว่า ครูภาษาไทยต้องการให้ จัดตั้งศูนย์วัสดุอุปกรณ์การศึกษาชั้น และสามารถให้บริการยืมหรือแนะนำแก่ครูผู้สอน ต้องการให้พิมพ์เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

6. ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายข้อปรากฏว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชำนาญ ม่วงศรีศักดิ์ (2527 : 101) ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ในรายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทยนั้น จากงานวิจัยของ ปองจิต อ่อนเฒ่า (2522 : 89) พบว่า ครูภาษาไทย ต้องการให้มีคลังข้อสอบให้ครูได้ยืมใช้ มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการวัดและประเมินผล จัดทำคู่มือและอุปกรณ์ในการวัดและประเมินผลให้เพียงพอ มีการกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนทักษะต่าง ๆ และเกณฑ์ในการตัดเกรดให้ชัดเจน และชั้นทอง แสนจุ่ม (2530 :

89) พบว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูภาษาไทยจัดทำแบบทดสอบมาตรฐานระดับโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน ทดลองวิเคราะห์ประสิทธิภาพของข้อสอบวิชาภาษาไทย จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงว่าครูภาษาไทยมีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ จึงจำเป็นต้องให้มีการร่วมกันสร้างข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อจัดทำข้อสอบมาตรฐานสำหรับใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทยร่วมกันภายในกลุ่มโรงเรียน

7. ด้านบุคลิกภาพ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายชื่อ ปรากฏว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อวยชิต สือบรรยงศิริ (2528 : 71) ที่พบว่าครูคณิตศาสตร์มีความต้องการเสริมสมรรถภาพ ในด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และวิไลวรรณ ทรัพย์เจริญ (2522 : 72) พบว่า สมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับครูภาษาไทย คือ มีเหตุผล ชยัน กระตือรือร้นในการสอน ใช้ภาษาไทยได้ดีทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน และพูดเสียงชัดเจน ฟังเข้าใจง่าย และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สุจริศ เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2523 : 40-43) ซึ่งสรุปได้ว่า ครูภาษาไทยควรมีบุคลิกลักษณะดี หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ชยันขันแข็ง อดทน กล้าหาญ ใจกว้าง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การที่ครูภาษาไทยมีบุคลิกภาพที่ดี สามารถช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความรักและศรัทธาอยากเรียนวิชาภาษาไทยมากขึ้น

8. ด้านเจตคติ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายชื่อปรากฏว่าครูภาษาไทยต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านเจตคติอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2528 : 86) ที่กล่าวว่า "ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อหน้าที่การงานนั้นมีความสัมพันธ์กับระดับขวัญและกำลังใจ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่การงานและเป็นผลกระทบถึงการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ขององค์การที่กำหนดไว้" และผลการวิจัยของ ทวี ชำนินอก (2523 : 88) ที่พบว่า อาจารย์ภาษาไทยขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ คิดความมา ดังนั้นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานจะทำให้ครูทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องควรตระหนักหาทางแก้ไขให้ครูภาษาไทยมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตน

2. โครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับรายละเอียดของโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับผู้รับผิดชอบโครงการที่ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีความเห็นว่า ผู้รับผิดชอบโครงการ นอกจาก ผู้บริหารโรงเรียนควรจะให้ประธานกลุ่มโรงเรียน ศึกษาธิการส่วนกลาง และเขตการศึกษาทั้ง 12 เขต รับผิดชอบด้วยเพื่อให้เป็นโครงการที่สามารถจัดได้ทั้งในระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนและเขตการศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขผู้รับผิดชอบโครงการตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิคือ ถ้านำโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไปปฏิบัติในระดับโรงเรียนผู้รับผิดชอบคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ถ้าปฏิบัติในระดับกลุ่มโรงเรียน ผู้รับผิดชอบคือ ประธานกลุ่มโรงเรียนและคณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอนของกลุ่ม ถ้าปฏิบัติในระดับเขตการศึกษา ผู้รับผิดชอบคือ หัวหน้าหน่วยศึกษาธิการส่วนกลางและเขตการศึกษา และศึกษาธิการส่วนกลางหมวดวิชาภาษาไทย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถาบันที่มีหน้าที่ผลิตครู ควรเน้นในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาที่จะเป็นครูภาษาไทยให้สามารถนำความรู้มาใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับหลักสูตรวิชาภาษาไทย
2. ผู้บริหารโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียน ศึกษาธิการส่วนกลาง และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ควรหาวิธีที่จะพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยตามความต้องการของครู ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดอบรม สัมมนา และปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
3. ครูภาษาไทย ควรมีความกระตือรือร้น ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอทั้งด้านหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนการปรับปรุงบุคลิกภาพสร้างเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูในสาขาวิชาอื่นเพื่อนำเสนอรูปแบบหรือเค้าโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครู และเป็นแนวในการปฏิบัติต่อไป